

Uppföljning politiska uppdrag

Tyresö kommunkoncern har i fyra målområden konkretiserat vad som är viktigt att uppnå för att kommunen ska röra sig i rätt riktning mot visionen. Till varje målområde finns konkretiserade mål och indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Det finns även politiska uppdrag kopplade till målen. Det är uppdrag som verksamheten ska arbeta särskilt med för att uppnå målen. Nedan görs en uppföljning av framdriften av de politiska uppdragen.

Målområde	Status T1	Status T2	År 2023
Övergripande uppdrag			
Att arbeta kommungemensamt	Grön	Grön	Grön
Målområde medarbetare			
Strategisk kompetensförsörjning	Grön	Grön	Grön
Målområde leverans			
Likvärdig förskola och skola	Grön	Grön	Grön
Omsorg för äldre och funktionsnedsatta	Grön	Grön	Grön
Socialt hållbart Tyresö för ökad trygghet	Grön	Grön	Grön
En meningsfull vardag och fritid för alla	Grön	Grön	Grön
Framtidens gymnasium och ökad sysselsättning	Grön	Grön	Grön
Bostäder och hållbar infrastruktur i hela Tyresö	Grön	Gul	Gul
Målområde ekonomi och Hållbarhet			
Ordning och reda i ekonomin	Grön	Grön	Grön
Minskade klimatutsläpp, stärkt park- och naturmiljö	Grön	Gul	Röd

Grön= uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid, Gul= uppdraget är påbörjad men går inte enligt plan eller riskerar att inte levereras i tid, Röd= uppdraget är inte påbörjad.

Vid rött och gult, kommer även finnas kommentar om orsak samt vidtagna åtgärder

1 Övergripande uppdrag: Att arbeta kommungemensamt

1.1 Politiskt uppdrag

Samhället förändras i snabb takt och det krävs högre kapacitet för att utföra den service som invånarna förväntar sig och har rätt till och Tyresöbornas behov ska mötas och vara i fokus. Alla delar i den kommunala verksamheten ska prioritera och agera kommungemensamt. De utmaningar som ingen kan klara bättre på egen hand ska hanteras gemensamt för största nytta för invånarna. Det betyder att förvaltningar, verksamheter och enheter alltid ska arbeta gränsöverskridande och tillsammans när ett kommungemensamt angreppssätt ger mervärde. Det kommungemensamma angreppssättet ska bibehålla eller förbättra kvaliteten, leveransen på grunduppdraget och vara resurseffektivt inom ekonomins ramar.

1.1.1 Uppföljning – grönt

Det politiska uppdraget för 2023 är genomfört. Kommunkoncernen har ökat sin kunskap och förmåga att prioritera och agera kommungemensamt, alltid arbeta över gränserna när det ger mervärde och att använda resurser effektivt och samlat för att bibehålla eller förbättra kvaliteten. Några av de mest avgörande aktiviteterna för progressionen inom området och dess resultat redogörs för nedan.

Under året har samtliga medarbetare kunnat söka till att leda arbetet inom de kommungemensamma områdena och utbildas inom innovation och målstyrning. Ett högt söktryck visade på medarbetares vilja och engagemang att arbeta tillsammans i gemensamma frågor. Samtliga sökanden intervjuades och 14 ledartröjor tillsattes och samtliga har slutfört en intern utbildning i att leda och arbeta i innovationsprocesser, enligt SKR:s process för innovation. Framdriften under året har varit enligt plan. Under kvartal två avgränsades respektive område med hjälp av den kunskap de inhämtat från invånare och medarbetare. Under kvartal tre togs idéer på lösningar fram tillsammans med Tyresöborna och under kvartal fyra testades prototyper av idéerna tillsammans med en avgränsad grupp av målgruppen. Resultatet av detta är att medskapande med invånare som lett till förbättring har ökat under året. Lärdomen att digitalisering inte är ett eget område, utan stödjer samtliga gjorde att det området integrerades i övriga områden.

Samarbetet med kommunledningsgruppen har fortsatt. Varje kommungemensamt område har haft en fadder i kommunledningsgruppen och en gång per månad har kommunledningsgruppen

extra fokus på framdriften i det kommungemensamma arbetet. Kommunledningsgruppen har bland annat bidragit till att undanröja hinder för det förvaltningsövergripande samarbetet.

Arbetet med nya angreppssätt för att hitta vägar till högre kvalitet för invånaren med färre resurser har fortsatt. Det är nödvändigt att behärska två arbetssätt – målstyrt via ständiga förbättringar och målsökande via innovation. För att detta ska bli möjligt för hela organisationen planeras en utbildning i innovationsprocess för fler. Samtidigt pågår arbetet med att förändra arbetet med planering och uppföljning, vilket gör att omställningen för att möta samhällsutmaningen blir både långsiktig och mer effektiv.

Medskapandet med invånarna är en absolut kärna i arbetet och ett stort antal tillfällen för detta har genomförts. Dessa har både skett inom enskilda områden och utifrån helheten. Ett exempel är att en checkpoint genomfördes i Tyresö centrum i december för att få Tyresöbornas inspel på vad som bör fokuseras framåt. Tyresöbor är alltså både med och identifierar problemställning och bidrar till lösning.

Inom samtliga av de kommungemensamma områdena har samarbete med aktörer utanför kommunen pågått på olika sätt. Några exempel är inom området att öka återbruk. Där undersöker kommunen möjligheten att tillsammans med olika aktörer inom näringslivet återbruka företagets restprodukter som material i elevernas slöjdundervisning. För att minska ofrivillig ensamhet och möta längtan efter gemenskap har utöver Tyresöbor även kyrkan, väntjänsten och anhörigföreningar bidragit. För att skapa mötesplatser för alla har samarbetet med ideella organisationer gett värdefull input. När kommunen hade hackaton för elever bjöd ett lokalt företag på juice till barnen, för att skapa bästa förutsättningar för ett lyckat resultat. Inom flera av de kommungemensamma områdena har det lokala föreningslivet på olika sätt spelat en viktig roll. Antal kvalitetshöjande och/eller resurseffektiva samarbeten med aktörer utanför den kommunala verksamheten har ökat avsevärt under året.

För att öka förmågan ytterligare under 2024 har ett arbete påbörjats under 2023 inom idéburet offentligt partnerskap (IOP), vilket är ett sätt att samarbeta närmare med aktörer utanför den kommunala verksamheten. En samordnare har utsetts för att ta detta arbete vidare och kommunstyrelsen har fattat beslut om att detta sätt att samarbeta med civilsamhället ska prövas. I februari 2024 är intresserade aktörer inbjudna för att utforska möjliga partnerskap tillsammans med Tyresö kommun. Målsättningen är resultathöjande samarbeten.

En annan målsättning är att göra kommunens processer mindre krångliga när det är möjligt.

Under träffen med invånare i Tyresö centrum i december ställdes en fråga om när det kommunala arbetet eller kontakterna med kommunen upplevs krångliga. Tyresöbornas berättelser om sina upplevelser gav ett värdefullt underlag som nu finns som grund för förenklingar och förbättringar.

Enhetschefer från samtliga förvaltningar och stödfunktioner har samlats på förenklingsfredagar med syftet att hitta lösningar som kan förenkla vardagen, minska onödig administration, spara tid och samtidigt öka möjligheten till att planering och uppföljning ger verksamheten träffsäkert underlag för utveckling. Där har ett antal områden identifierats: sätt att jobba mer effektivt, göra det lätt att göra rätt (förenkla styrningen), sluta göra saker som inte skapar värde och att öka träffsäkerheten i analyser. Flera förenklingar och förbättringar har genomförts och även områden som inte skapar värde och kan sluta göras. Arbetet med att leta efter möjliga förenklingar och minskad byråkrati kommer systematiskt att fortsätta.

Kommunplan och budget 2024 är beslutad. Omvärlds- och behovsanalysen som ligger till grund är utarbetad utifrån en helhetssyn på Tyresö kommun och inte per förvaltning. Detta ger en helhetsbild över kommunens behov och en ingång i att nyttja kommunens totala resurstillgång än mer effektivt. Det utvecklingsarbete som skett under 2023 mellan kommunen och Tyresö bostäder har resulterat i både närmare samarbete och en mer gemensam planering och uppföljning.

Ledarbrevet för Tyresö kommun är kommunicerat med alla medarbetare och kommundirektören har träffat alla chefer och strategiska ledare i grupper om max 12 för att ha fördjupad dialog. I den förväntade ledarkulturen är ansvar för helheten och fokus på Tyresöbornas bästa framträdande. Dessa dialoger och de tydligt uttalade förväntningarna är en del i att bygga den kultur som ska leda till ställa om verksamheten för att förverkliga innovationer och nya sätt att leverera värde för Tyresöborna med de resurser vi har till förfogande.

Kommunens arbete för att ställa om styrning och ledning med syftet att prioritera och agera kommundemensamt, alltid arbeta över gränserna när det ger mervärde och att använda resurser effektivt och samlat för att bibehålla eller förbättra kvalitet har under året uppmärksammats som goda exempel både på Kvalitetsmässan i Göteborg och i Dagens samhälle.

2 Målområde: Motiverade medarbetare hos Sveriges bästa offentliga arbetsgivare

2.1 Politiskt uppdrag:

Kommunen ska ha bra arbetsvillkor i en bra arbetsmiljö och ha en plan för att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla personal med rätt kompetens nu och i framtiden.

2.1.1 Uppföljning - grönt

Under året har både en kompetensförsörjningsstrategi samt en kommungemensam kompetensförsörjningsplan tagits fram i syfte att skapa struktur och proaktivitet i kompetensförsörjningsarbetet i kommunen.

Den kommungemensamma kompetensförsörjningsplanen (gäller 2024-2026) togs fram i bred samverkan och innehåller arbetssätt och aktiviteter knutna till SKRs framtagna strategiska områden. Aktiviteterna i den kommunövergripande kompetensförsörjningsplanen utgår från kompetensförsörjningsstrategin. Nämnder och förvaltningar kan välja att antingen skriva egna kompetensförsörjningsplaner med aktiviteter utifrån strategin eller knyta an till den kommunövergripande genom att föra in aktiviteter under målområde ett i sina verksamhetsplaner. Planen är samverkad i centrala samverkansgruppen därefter beslutad av kommunledningsgruppen (KLG).

Under 2023 har frågan om vad som skulle bidra till att fler av Tyresö kommuns medarbetare rekommenderar oss som arbetsgivare, belysts och undersökts. Det har gjorts genom ett nyfiktet utforskande tillsammans med medarbetarna via verksamhetsbesök och två tillfällen med kvällsfika och dialog. Resultatet visade bland annat att förmåner för medarbetare anses som en viktig faktor och de upplevdes vara låga. Sammanhållning och stabilitet i arbetsgruppen med en stabil chefssituation, påverkar också positivt. En annan sak var också hur kommunen sköter sig i det stora sammanhanget, i vårt uppdrag som kommun. Under året har vi därefter kompletterat våra förmåner till medarbetarna samt tagit fram stödmaterial för APT (arbetsplatsträff) till cheferna för dialoger kring frågan

I den kommungemensamma kompetensförsörjningsplanen finns ett antal aktiviteter identifierade. Kommunen kommer bland annat att prioritera arbetet med att ta fram ett gemensamt arbetsgivarvarumärke samt se över intern rörlighet och introduktion av nya medarbetare. Arbetet med det gemensamma arbetsgivarvarumärket är påbörjat.

För att underlätta för kommunens chefer har stödmaterial tagits fram och tillgängliggjorts. Stödmaterialiet innehåller mall för kompetensförsörjningsplan samt instruktion och metod för att kunna ta fram egna kompetensförsörjningsplaner. Materialet innehåller även filmer och länkar till vidare lärande om kompetensförsörjning. Flera delar av organisationen har påbörjat arbete med egna kompetensförsörjningsplaner under hösten 2023.

För att starta upp och få inspiration till arbetet med kompetensförsörjningsplaner genomfördes ett chefsforum med Svante Randler som föreläsare. I samband med föreläsningen gavs kort information om vårt gemensamma arbete inom området. Chefsforumet blev mycket uppskattat av cheferna och arbetet med kompetensförsörjningsplaner pågår i de flesta förvaltningarna.

Under hösten har dialog förts mellan ledartröjor för det kommungemensamma området med ökat försörjningsstöd och HR kring uppdrag och på vilket sätt de olika uppdragen kan stödja varandra.

Under mandatperioden kommer arbetet intensifieras i enlighet med kompetensförsörjningsplanen, genom nyfikat och lösningsfokuserat förhållningssätt prova nya vägar i att tillförsäkra såväl hur vi attraherar och rekryterar men också hur vi behåller och utvecklar våra medarbetare.

3 Målområde: Kvalitetsförbättringar skapar vi tillsammans, hela tiden

3.1 Politiskt uppdrag:

Se det kommunövergripande uppdraget om att jobba kommungemensamt.

4 Målområde: Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster som skapar goda livsvillkor – här finns plats för alla

4.1 Politiskt uppdrag:

Det är hela kommunens uppgift att tillsammans med andra samhällsaktörer skapa goda möjligheter för alla barn att lyckas och nå sin fulla potential i förskolan och skolan. Arbetet ska fortsätta för att ha en hög kvalitet i undervisning. Kvalitetsarbetet ska fortsätta för att ha en utbildning av god kvalitet för höga kunskapsresultat för barn och elever. Andelen elever som går ut grundskolan med godkända betyg ska öka.

4.1.1 Uppföljning - grönt

Det politiska uppdraget har haft god framdrift inom samtliga områden som prioriterats under 2023 och går enligt plan för att uppnå ambitionerna under mandatperioden. Några av de mest avgörande aktiviteterna för progressionen inom området och dess resultat redogörs för nedan.

Delaktighet, inflytande och arbetsro ska öka på de enheter som har ett lägre resultat och bibehålla eller öka på de andra.

Likvärdigheten ökar konstant i förskolorna för en tillgänglig lärmiljö där material presenteras och dukas fram för att ge barn möjlighet att göra aktiva val och själva förstå vad lärmiljön har kan erbjuda.

Utvärderingarna visar att det är utmanande att få eleverna att uppleva att de är delaktiga men medvetandegörandet kring delaktighet, inflytande och arbetsro upplevs som generellt mycket bra i verksamheterna. Flera skolor har förstelärare som arbetar med elevinflytande och delaktighet genom kollegialt lärande utifrån forskning och beprövad erfarenhet.

Arbetet med elevernas delaktighet och inflytande över sin undervisning fortsätter.

Delaktighet i skolan är centralt för alla elevers lärande och utveckling. Alla Tyresös grundskolor arbetar med att öka elevers delaktighet, vilket även skett i kommungemensam kontext i form av de kommungemensamma områdena. I två dagar har sammanlagt tvåhundra elever från Dalskolans årskurs sju och åtta deltagit i hackaton för att hitta innovativa lösningar tillsammans med medarbetare och beslutsfattare från samtliga förvaltningar i kommunen. Ett hackaton är en metod där man träffas för att idégenerera och "hacka" fram lösningar på problem. Det unika är att ungdomarna själva sätter agendan och är i majoritet för att ges utrymme som experter. Syftet är att ungdomarna på riktigt ska ha inflytande att påverka samhället. Ett av målen är att ge ungdomarna goda erfarenheter av demokrati. Idéerna de har kommit upp med handlar bland annat om att unga bör ha större möjlighet att påverka samhällets utveckling i alla frågor inte bara de som rör skolan. De idéer som eleverna själva prioriterat fram som viktigast, lyfts till beslutsfattande inom kommunen att gå vidare med.

Det finns ett samarbete med RUC gällande UDL (Universal Design for Learning) för att involvera eleverna, som tillsammans med PAX och IBIS är metoder för att öka elevernas upplevelse av arbetsro, delaktighet och inflytande över sitt lärande. Elevernas delaktighet i att utforma rastverksamhet och ha inflytande över aktiviteterna har ökat mycket på grund av en föreläsning kring detta som all fritidspersonal deltog i under våren.

Försteläraryuppslaget har stärkts upp för att skapa synergier och gemensamma strukturer som höjer kvalitén. Det finns fortsatt utmaningar kring likvärdighet och arbetet med det kompensatoriska uppdraget behöver fortsätta.

Under året har kommunens skolor haft forum för kollegialt lärande. Det är ett systematiserat som bidrar till positivt utbyte och utveckling kring likvärdighet. Sambedömning av nationella proven, bedömning, samverkan skola fritids, ökad likvärdighet i lärstudio, inspiration och lärdom genom interna verksamhetsbesök

Förebyggande samverkan med andra aktörer skapar tidiga insatser som ger barn och elever möjlighet att lyckas.

Utöka samarbetet med andra aktörer (tex. socialtjänst, mångfaldsenhet, arbetsmarknad, integration, föreningsliv och frivilliga organisationer.) för att ta gemensamt ansvar i det sociala och kompensatoriska uppdraget.

Ett utökat och förbättrat samarbete med den centrala elevhälsan och socialtjänsten gör att skolorna kan hantera elevärenden snabbare och ge mer relevant stöd kring insatser och åtgärder gällande elever i behov av särskilt stöd. Kommunen har start upp SSPF (skola socialtjänst polis fritid) som är ett brotts- och drogförebyggande arbete och utgår från samverkan kring grupper och individer.

Samverkan mellan skola och individ- och familjeomsorg varierar i omfång, beroende på hur många elever som har behov av hjälp och stöd. Där samverkan sker, upplever skolorna att återkoppling om att utredning öppnas har ökat. Samverkansmöten är uppskattade, har blivit fler och fungerat bättre.

SIP-samordnare, (samordnad individuell plan), är en uppskattad och viktig funktion som leder till en ökad förståelse för varandras uppdrag.

VOSS, (kommunens vård- och stödsamordnare), upplevs som en mycket framgångsrik och värdefull funktion. Samverkan med rehabiliteringen, prima, individ- och familjeomsorg, skolpsykologer och närvarostrategier har landat i en pilotmodell som ska prövas på en skola till att börja med. Modellen går ut på att samverka kring enskilda frånvaroärenden.

Samverkan mellan skola och föreningsliv pågår. Samverkan sker bland annat genom skol IF, idrott utan gränser och samarbete med SISU idrottsutbildarna. Det ökade samarbetet med olika idrottsföreningar, till exempel pingisförbundet, squashförbundet, Tyresö handboll och brottningsförbundet har resulterat i att många elever har börjat utöva sporten på fritiden. Detta är mycket positivt och kan eventuellt leda till ökat välmående och studieresultat hos elever samt minska risken för utanförskap. Arbete pågår för att bredda utbudet på samarbetet utöver sport även innefatta till exempel teater och musik.

Stormöte förskolan/grundskola och socialtjänsten sker för att öka kompetensen kring de olika uppdragen utifrån barnens bästa. Även den centrala barn- och elevhälsan och barn- och ungdomsenheten har informerat varandra om organisation och arbete. Detta har resulterat i att flera kontakter tas i samband med utredningar.

En modell har tagits fram för tidiga samordnade insatser TSI tillsammans med Resursenheten, LSS och Barn- och ungdomsenheten. En TSI samordnare är anställd genom god och nära vård projektet.

Barn- och utbildningsförvaltningen har månatliga avstämningar med Barn- och ungdomsenheten. Där diskuteras individärenden samt planer för främjande och förebyggande insatser. I februari planeras ett stormöte för medborgarna tillsammans med resursenheten, kultur och fritid och polisen. Stormötet kallas För våra unga i Tyresö och tanken är att det ska bli en återkommande aktivitet med olika inriktningar. Första tillfället kommer att handla om kriminalitet och narkotika.

Systematiskt arbetssätt och ökat deltagande i förskolan kopplat till nya lagen förskola för alla barn.

Ett årshjul är under uppbyggnad, informationsbroschyrer om vad förskolan erbjuder har skickats ut under våren till familjer som inte har barn i förskolan (3-5 år). Vårdnadshavare

bjöds in till Öppet hus på en av förskolorna, inga vårdnadshavare kom men för enstaka barn har vårdnadshavare sökt förskoleplats. Nätverkande med närliggande kommuner har startats upp. Arbetet fortsätter under 2024.

Samverkan bidrar till en minskning av problematisk skolfrånvaro och ökar skolnärvaron.

Det har skett samverkansmöte kring problematisk skolfrånvaro med socialtjänsten, barn- och elevhälsan, mobila teamet och PRIMA - barn- och ungdomspsykiatri på tjänstemannanivå. På dessa möten diskuteras oidentifierad ärenden, hur samarbetet kan fungera eller hur man ska tänka framåt. Det skapar en ökad förståelse för varandras uppdrag samt kontakter som kan tas snabbare i pågående ärenden.

Samverkansmöten sker kontinuerligt kring problematisk skolfrånvaro med socialtjänsten, barn- och elevhälsan, mobila teamet och PRIMA - barn- och ungdomspsykiatri.

Ett systematiskt arbetssätt på samtliga grundskolor, där tidiga insatser vidtas för att öka närvaro pågår. Stor satsning kring likvärdighet vid arbetsgången i arbetet med problematisk skolfrånvaro, gynnar elevernas närvaro.

Enheten för pedagogik och närvaro har under vårterminen varit med på grundskolornas elevhälsoteam, detta för att ytterligare implementera arbetsgången kring problematisk skolfrånvaro samt öka likvärdigheten för alla elever.

Rapportering kring skolfrånvaro sker mer systematiskt, därav en ökning i statistiken kring skolfrånvaro, statistiken visar fler hemmasittare.

Under vårterminen 2023 hade 0,3 procent av eleverna i Tyresö kommun 80 procent frånvaro eller mer. Detta kan jämföras med Värmdö kommun som under samma period hade 0,9 procent med 80 procent frånvaro eller mer.

Centrala barn- och elevhälsan har tagit fram ett närvaropaket bestående av en folder, en presentation och en film. Detta har delats ut till alla nya förskoleklasseläver för att öka kunskapen om risker med skolfrånvaro samt vilket rätt till stöd vårdnadshavare har.

Då forskning visar att problematisk skolfrånvaro ökar hos yngre barn och kan ses som ett mönster redan i förskolan har förvaltningen startat ett arbete kring att uppmärksamma frånvarobeteende på förskolan. Arbetet med att skapa en arbetsgång kring frånvaro på förskolan fortgår 2024.

Den identifierade ökningen av psykisk ohälsa bland flickor är oroande och samverkan med PRIMA, god och nära vård och socialtjänsten fortlöper och är under kontinuerlig utveckling. Tidiga samordnade insatser (TSI) blir en viktig funktion även för frånvaroarbetet.

Det kan vara svårt att närma sig skolan efter lång tid av problematisk skolfrånvaro. För en del elever behövs en brygga mellan hem och skola. Barn- och utbildningsförvaltningen ser ett behov av fler alternativa vägar tillbaka för dessa elever. Under höstterminen

genomfördes insatsen Lära med hästar, vilket gav goda resultat gällande social förmåga, välmående och skolnärvaro.

Kunskapsresultat

Resultatsammanställningen för elever i årskurs 9 i Tyresö visar på goda resultat. Andelen niondeklassare som är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram har ökat från 87,7 procent till 88,4 procent sedan föregående år läsåret. En högre andel flickor är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram än pojkar. Tyresös resultat är relativt stabilt över tid och fortsatt högre än riket (83,7 %). Gapet mellan Tyresö och liknande kommuner har minskat och är det lägsta på fyra år. Minskningen är en följd av att Tyresö haft en positiv utveckling i andelen gymnasiebehöriga elever, medan liknande kommuner haft ett nedåtgående resultat. Statistiken för Tyresö visar att elever som har minst en förälder med eftergymnasial utbildning är behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram i högre utsträckning än elever vars föräldrar har lägre utbildningsnivå. Mönstret är detsamma nationellt. Andelen elever vars föräldrar har eftergymnasial utbildning varierar mellan skolorna från närmare 35 procent till drygt 82 procent.

Närmare åtta av tio elever når betygskriterierna. Andelen elever som uppnår betygskriterierna har minskat med 2,2 procentenheter till 77 procent sedan läsåret 2021/22. Pojkars resultat har minskat mer än flickors (3,5 respektive 0,6 procentenheter). Tyresös resultat följer den nedåtgående kurvan i riket och liknande kommuner. Fler elever i Tyresö uppnår betygskriterierna i samtliga ämnen än i riket (71,1 %). Detta gäller oavsett om nyinvandrade och elever med okänd bakgrund exkluderas från statistiken. I jämförelse med liknande kommuner har Tyresö en något lägre andel behöriga elever, fyra procentenheter. Gapet mellan Tyresö och jämförbara kommuner minskar och är det näst lägsta på fem år.

Det genomsnittliga meritvärdet för elever i Tyresö är 229,8 poäng för läsåret 2022/23. Flickor har ett högre meritvärde än pojkar. I likhet med riket och liknande kommuner har Tyresös meritvärde minskat sedan förra året, men ligger över rikssnittet för kommunala huvudmän på 223,6. Drygt nio av tio niondeklassare har godkända betyg i nästan alla ämnen. Genomgående har fler än 90 procent av eleverna i årskurs 9 i Tyresös kommunala skolor godkänt i näst intill samtliga ämnen. Flickor når i högre utsträckning än pojkar godkända betyg i alla ämnen som de läst.

Andelen elever i årskurs 6 som får godkänt betyg i alla ämnen har ökat marginellt från 73,1 procent till 73,3 procent mellan åren 2022 och 2023. Fler pojkar får godkänt i alla ämnen än flickor. Könsskillnaden är det näst lägsta på fem år. Tyresö har genomgående ett högre resultat än riksgenomsnittet. Detta gäller även när nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund exkluderas från statistiken. Utvecklingen i andel sjätteklassare med godkänt betyg i alla ämnen visar på en generell nedåtgående trend. Trenden följer även på nationell nivå.

Förflyttning i relation till ambition under mandatperioden:

Inom majoriteten av de områden som ska uppnås inom mandatperioden har avgörande steg tagits under 2023 och progressionen är enligt plan eller bättre. Ett antal indikatorer, till exempel delaktighet, arbetsro, trygghet och lärarbehörighet kommer att följas upp till T1 2024 för jämförelse med 2023 då mätning endast sker en gång per år.

4.2 Politiskt uppdrag:

Tyresö kommun ska bedriva ett målinriktat arbete med att öka attraktivitet, tillgänglighet, kontinuitet och kompetens. Tyresö ska fortsatt erbjuda kommunal äldreomsorg.

4.2.1 Uppföljning – grönt

Ett aktivt arbete har genomförts under året för att anpassa schemaläggning och minska sjukfrånvaron samt ytterligare förbättra personkontinuiteten inom hemtjänsten. Idag är personalkontinuiteten, andelen undersköterskor och stödassistenter hög. Arbetet för att behålla den personal som finns och även attrahera nya pågår och kommer att fortsätta även under 2024. Arbetet med att ta fram en kompetensförsörjningsplan pågår för att attrahera, utveckla och behålla kompetens nu och i framtiden. Arbetet kommer att fortsätta under 2024

Sedan delår ett har Björkbacken lagts ner vilket kompenseras genom att upphandla platser av privata aktörer i kommunen. Alla hyresgäster som bodde på Björkbacken har erbjudits en plats på annat vård och omsorgsboende enligt de boendes egna önskemål.

För att bli mer attraktiva och öka tillgängligheten, samt möta brukarnas behov bättre har ett förbättringsarbete startats där brukare och medarbetare tillsammans tar fram förbättringsåtgärder utifrån brukarundersökningarna. Analys och förslag på åtgärder redovisades i Äldre och omsorgsnämnden i juni 2023 och genomförs enligt plan.

Dialog och uppföljning pågick med privata utförare inom särskilt boende där fokus låg på att vidta åtgärder inom de områdena i tidigare brukarundersökning haft störst förbättringspotential. Arbetet påbörjades under året och förväntas fortsätta under 2024

Den digitala mognaden hos äldre personer skulle undersökas under året och ett nuläge skulle tas fram och utifrån det aktiviteter vidtas men arbetet bedömdes som alltför komplext och i stället utgick förvaltningen från en undersökning som genomförts på nationell nivå och slutsatser från den undersökningen kommer att vara vägledande för kommande insatser i kommunen för att minska det digitala utanförskapet hos äldre

En utmaning men också möjlighet som kommunen står inför är att ha kompetens, förmåga och attityder gällande hur välfärdsteknologin ska bidra till att äldre och personer med funktionsnedsättning i Tyresö ska uppleva en ökad trygghet, även när andelen äldre ökar samtidigt som personer i yrkesför ålder minskar parallellt med att kommunen strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare. Detta är ett arbete som påbörjades under året och kommer att intensifieras under 2024

Förvaltningen har arbetat tillsammans med berörda parter från andra förvaltningar för att underlätta det fortsatta arbetet med förvaltningens nuvarande digitaliseringsarbete.

Processen för ett nytt äldre och omsorgsboende pågår enligt plan.

4.3 Politiskt uppdrag:

Tryggheten ska fortsätta öka och förebyggande arbete ska bedrivas i kommunens verksamheter. Våld i nära relationer ska upptäckas och förhindras. Brottsoffer ska få samhällets samlade stöd. Utanförskap och rasism ska motverkas. Arbetet för att motverka psykisk ohälsa, arbetslöshet och öka trygghet samt demokratisk delaktighet ska prioriteras. Kommunen samverkar för att fånga upp ungdomar i riskzon. Kommunen samarbetar med Tyresö Bostäder och andra aktörer för en trygg och levande stadsmiljö. Arbetet med Ett tryggare Granängsringen ska fortsätta. Tyresös ungdomar ska inte lockas in i gängkriminalitet.

4.3.1 Uppföljning – grön

SSPF samordnare är rekryterad och arbetet har tagit fart under hösten. Inledningsvis fokuseras arbetet på två skolor där behoven bedöms vara störst. Ett nära samarbete med socialtjänstens mottagningsgrupp för barn och unga har inletts. Det innebär att mottagningen bedömer om barnet skulle kunna vara aktuellt för SSPF när de tar emot en orosanmälning. I så fall bjuds SSPF-samordnarna till gemensamt möte med familjen. Samordnarna deltar också i polisens ungdomsutsättning tillsammans med socialtjänstens barn- och ungdomsenhet.

En plan har tagits fram för att förbättra delaktigheten i nytt samverkansavtal med Nacka polisområde. Arbetet kommer att ske hösten 2024.

Det kommungemensamma området som handlar om att alla unga ska känna trygghet, meningsfullhet och kärlek har genom dialog med unga identifierat vad unga behöver för att känna meningsfullhet och trygghet. Arbetet har fokuserats till att dels arbeta vidare med att få ungdomars röster hörda genom ett eventuellt samarbete med Youth 2023 movement. Men även med att försöka öka skolnärvaron genom att 200 elever, Dalskolans alla sjuor och åttor tillsammans med sakkunniga vuxna inom kommunen tillsammans hackar fram lösningar på ett Hackaton som ägde rum i december. Idéerna kommer att arbetas vidare med under våren 2024.

God och nära vård är ett kommungemensamt projekt 2022 drog igång sitt arbete med en projektledare under 2023 teamet utökats med en SIP samordnare, Vård och stödsamordnare (VOSS) som arbetar direkt med familjer som hör av sig direkt för stöd i frågor kopplat till sina barn och kontakten med kommunala verksamheter och andra aktörer. Personligt ombud som stödjer personer med psykiska problem, en samordnare för tidiga insatser, TSI samordnare, som kommer att stödja i en process att tidigare samarbeta kring barn och ungdomar som är behov av stöd.

Feriejobbare har arbetat med att utveckla Granängstorget. Sommarcaféet i Granängsringen har haft fler besökare än tidigare år, vilket kan bero på att fritidsledare genomfört uppsökande verksamhet ute i kommunen parallellt med sommarcaféets öppettider.

Det aktiverade våldsläget har genererat i en styrgrupp ledd av kommundirektören. Styrgruppen har nära kopplats ihop med redan befintlig styrgrupp för Ett tryggare Granängsringen, men utökats med relevanta aktörer, så som kommunikationschef och skolchef. Styrgruppen har tagit fram en handlingsplan i hur Tyresö agerar kopplat till det ökade våldet.

Allaktivitetshuset på Granängsringen 60 har invigts och aktiviteter har startats igång på plats. Ett fortsatt utvecklingsarbete om lokalens innehåll utifrån behov och lägesbild fortgår. Parallellt har polisen haft kameror uppsatta i området, liksom kameran på torget som kommunen fick tillstånd till under föregående år. Positiv respons och visuell effekt har uppnåtts av bl.a. kamerabevakning på multiarenan inne på Granängsringen.

Tyresö kommun har i slutet av 2023 gått med i European Coalition of Cities against Racism, ECCAR. Vilket kommer att intensifiera och fokusera arbetet mot rasism i kommunen framöver.

4.4 Politiskt uppdrag:

Kommunen ska tillsammans med civila samhället och Tyresöborna utveckla kultur- och fritidsverksamheter som bidrar till en meningsfull vardag och fritid som är tillgänglig för alla, oavsett ålder, bakgrund och förutsättningar. Kommunen ska hitta sätt att bryta ofrivillig ensamhet.

4.4.1 Uppföljning – grönt

Kultur- och fritid har under året arbetat för att det ska finnas ett brett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter i kommunen. Det är en framgångsfaktor att det ska finnas kultur- och fritidsaktiviteter som möter medborgarnas varierande önskemål och behov. Det breda utbudet har kompletterats med riktade satsningar som syftar till att sänka trösklar för deltagande så att utbudet ska bli mer tillgängligt och mer relevant för fler. I synnerhet för dem som idag saknar tillgång till en meningsfull fritid. Kultur- och fritid har under det gångna året arbetat med att motverka och kompensera hinder så att fler ska kunna ta del av kultur- och fritidsaktiviteterna i kommunen.

Insatser för att bredda och utöka utbudet

Ett exempel på detta är att kulturskolans lovaktiviteter utökats med nya kurser. Inriktningen på verksamheten har utgått från elevers önskemål och aktiviteterna lockade flera nya deltagare till kulturskolan. Ett annat exempel på detta är att Tyresö fritidsgårdar justerat sina öppettider (öppet söndag istället för tisdag på Nyboda fritidsgård) baserat på önskemål från ungdomar. Detta har lett till en markant ökning av antalet besökare (i jämförelse med det genomsnittliga besöksantalet på tisdagar). Justeringen innebär att minst en fritidsgård är öppen varje dag i veckan.

Efter önskemål från ungdomarna så har Bergfotens fritidsgård haft öppet under sommaren 2023, vilket bidragit till att personer med funktionsnedsättning haft ökad tillgång till fritidsaktiviteter under sommartid. Under sommaren bedrevs Bergsfotens heldagsomsorg i Alby, vilket lett till ökad rörelse samt nya upplevelser, utmaningar och

aktiviteter för målgruppen. Bergfotens fritidsgård har utökat genom att bedriva verksamhet på Nyboda fritidsgård eller Bowlinghallen under tisdagskvällar (för ungdomar 13-21 år). Det centrumnära läget medför en förbättring av tillgängligheten och öppethållandet i andra lokaler medför möten mellan olika målgrupper.

Insatser för att sänka trösklar och göra utbudet tillgängligt för fler

Förvaltningens samverkan med Passalen har kontinuerligt utvecklats under året och är nu en naturlig del av verksamheten på bland annat fritidsgårdarna. På biblioteket och kulturskolan har samarbetet med Passalen lett till att flera nya ungdomar hittar och deltar i aktiviteter.

Funkisfestivalen hade fler tävlande detta år jämfört med tidigare.

Genom lyckad samordning och samverkan deltog i år fler verksamheter och nya föreningar i den årliga Minfritidmässan. För att underlätta för fler ur målgruppen att delta på mässan ordnade förvaltningen med busstransport och Passalen deltog genom att guida deltagare till mässan.

Efter önskemål från tillgänglighetsrådet hölls i augusti en naturguidning för personer med hörselnedsättning tack vare hjälpmedel inlånade från servicecenter.

Genom att erbjuda dansundervisning i Trollbäcken, flöjtundervisning på Strandbiblioteket och starta en öppen kulturskola i Granängsringen så förvaltningen utökat tillgången till verksamheten i nya kommundelar. I år anordnades olika tillfällen för öppet hus på kulturskolan inriktat mot olika åldersgrupper samt för elever på introduktionsprogrammet, baserat på önskemål från äldre elever. Ett samverkansprojekt mellan kulturskolan, Blåsarsymfonikerna och Strandskolan har ökat tillgången till instrumentalundervisning i östra Tyresö.

Under året har kulturenheten tillgängliggjort kulturupplevelser för fler Tyresöbor genom att erbjuda kulturprogram på flera olika platser där människor befinner sig i kommunen. Detta uppsökande arbete har lett till att fler kommer i kontakt med kulturutbudet på ett spontant sätt. Kulturenheten har även samverkat med skolor och förskolor (bland annat inom ramen för skapande skola) vilket lett till att barn som kanske inte hade tagit del av utbudet under fritiden ges tillgång till kulturutbudet genom skolan och förskolan.

För att öka fysisk aktivitet och sänka trösklarna till föreningslivet för ungdomar med funktionsnedsättning har Bergfotens fritidsgård startat ett samarbete med anpassad grundskola. Två fritidsledare planerar och genomför idrottslektioner med innebandyskola var 6:e vecka.

Ett sätt att sänka trösklarna för deltagande har varit att erbjuda kostnadsfria aktiviteter eller till en låg kostnad. Flera lovaktiviteter och kulturprogram har varit avgiftsfria. Fritidsbanken har haft 10401 utlån 2023 (jämfört ed 8000 utlån 2022) och det har genomförts flera insatser för att marknadsföra fritidsbanken i år. Förvaltningen har även strävat efter att hitta större lokaler som innebär att verksamheten kan utökas och därmed nå fler.

Feriewerksamtande ungdomar har arbetat med att utveckla Granängstorget. Sommarcaféet vid Granängsringen har varit välbesökt vilket kan bero på att fritidsledare genomfört uppsökande verksamhet ute i kommunen parallellt med sommarcaféets öppettider.

För bidra till att motverka ofrivillig ensamhet har biblioteket under året utvecklat aktiviteter för att delaktiggöra exempelvis äldre besökare som misstänks sakna andra sociala sammanhang.

I år inleddes ett samarbete mellan kultur- och fritidsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningens ledningsgrupper, med målet att hitta nya sätt att samverka. Detta har bland annat öppnat upp för nya sätt att rikta information och insatser direkt till de målgrupper som arbetsmarknads och socialförvaltningen är i kontakt med. Bland annat har boende på det ukrainska flyktingboendet fått tillgång till kulturevenemang och fritidsmaterial från fritidsbanken. Biblioteket har satt upp boksnurror på stödboenden.

Tyresöfestivalen och Tysammansdagen är en kultur- och fritidsaktivitet i sig samt tillfällen för att synliggöra det ordinarie kultur- och fritidsutbudet för besökarna. Både Tyresöfestivalen och Tysammansdagen utökades i år och lockade fler besökare än tidigare. Återkopplingen från besökarna har varit mycket positiv. Tillgänglighetsanpassningar gjordes för att möta behov hos besökare i behov av en lugn plats på festivalområdet.

Infrastrukturinsatser som främjar kultur- och fritidsaktiviteter

Under året har förvaltningen påbörjat processer för att kunna möta en rad lokal- och anläggningsbehov genom att ta fram behovsanalyser som kan ligga till grund för kommande investeringsbeslut. Detta gäller lokaler- och anläggningar som förvaltningen bedömer kommer öka tillgången till fritidsaktiviteter och rörelse för kommunmedborgarna. Ett konkret exempel är den övergripande behovsanalysen för friluftss- och spontanläggningar som på sikt kan leda både till ökad rörelse och ökad tillgång till naturupplevelser.

Ytterligare två badplatser har utrustats med badramper för att öka tillgängligheten; Strandbadet och Kumlabadet. Investeringar har ökat medborgarnas möjligheter att ägna sig åt fler vinteraktiviteter vid Barnsjön (isen har spårats och en badbrygga med lucka för vinterbad har anlagts)

Nya spontanidrottsplatser (för beachhandboll och innebandy), har iordningställt längs Wättingestråket, vilket främjar möjligheten till rörelse och aktivitet. Placeringen innebär att Dalskolan och Tyresö gymnasium kan nyttja anläggningarna under raster och idrottslektioner.

Albybron har färdigställt och invigts, vilket medfört att Tyresöborna fått nya sätt att ta sig runt i Alby naturreservat samt ta sig till Tyresta nationalpark. Detta främjar medborgarnas möjligheter till rörelse och rekreation i naturen

Förvaltningen har gjort stora insatser för att öka möjligheterna att använda Forellscenen för olika kulturarrangemang. Nytt scenljus har införskaffats och förvaltningen har

genomfört och drivit på för att olika säkerhetsåtgärder ska genomföras så att scenen ska kunna nyttjas till fullo igen.

Förvaltningen arbetar även med att främja förutsättningarna för föreningslivet att bedriva verksamhet för medborgarna.

Förvaltningen har bland annat inlett ett arbete för att stötta och samarbeta mer med kulturföreningarna för att det ska leda till mer kulturverksamhet för Tyresöborna. Den första föreningsdialogen med kulturföreningarna har genomförts på flera år, uppslutningen var oerhört god och tillfället blev uppskattat.

Förvaltningen har under året bedrivit ett strategiskt förbättringsarbete tillsammans med RF SISU Stockholm och Parasport Stockholm. Arbetet gynnar förutsättningarna att bedriva parasport i kommunen och främjar tillgången till fritidsaktiviteter för personer med en funktionsnedsättning.

Antalet medlemmar (7-20 år) i en förening som deltagit i minst fem sammankomster under första halvåret 2023 har ökat jämfört med motsvarande period 2022 (från 5 937 till 6059). Fördelningen mellan pojkar och flickor är relativt jämn, 55 procent pojkar och 45 procent flickor 2023. Förvaltningens bedömning är att ökningen beror på föreningslivet håller på att återhämta sig från pandemiåren.

4.5 Politiskt uppdrag:

Tyresö kommun ska ta ansvar och fortsätta utvecklingen, för ännu bättre gymnasie- och vuxenutbildning som ger goda möjligheter till omställning för att möta arbetsmarknadens behov och krav. Tryggheten ska fortsätta öka.

Insatserna för särskilt utsatta grupper långt från arbetsmarknaden ska även fortsatt vara prioriterat i Tyresö.

4.5.1 Uppföljning – grönt

Det politiska uppdraget har haft god framdrift inom samtliga områden som prioriterats under 2023 och går enligt plan för att uppnå ambitionerna under mandatperioden. Några av de mest avgörande aktiviteterna för progressionen inom området och dess resultat redogörs för nedan.

Tyresö gymnasium och C3L:

Ett bredare attraktivt programutbud på Tyresö gymnasium inom fyra år även komplettera utbudet med högskoleförberedande program.

Tyresö gymnasium jobbar vidare med att öka attraktiviteten för gymnasiet, genom att fortsätta utveckla de nystartade programmen försäljnings- och serviceprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet. Lokalutredning påbörjad för att bereda plats för utökning av högskoleförberedande program.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden beslutade under sammanträdet i november 2023 att ge förvaltningen i uppdrag att starta resursskola/specialpedagogisk verksamhet med inriktning NPF inom det nationella programmet el- och energiprogrammet inriktning dator- och kommunikationsteknik. Det innebär en utökning av utbudet av resursskolan hösten 2024.

Söktryck på Tyresö gymnasium med behöriga elever till nationella programmen.

Slutantagning 2023 visar att det är fler sökande till de nationella programmen inklusive introduktionsprogram programinriktat val jämfört med 2022. Det har varit framgångsrikt med strukturerad marknadsföring för Tyresö gymnasium. El- och energiprogrammet, försäljnings- och serviceprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet har fått ett betydligt högre antal antagna.

Fler certifieringar och profileringar på yrkesprogram och samverkan med branscherna är framgångsrikt.

Arbetet med att bibehålla kvalitén inom befintliga certifieringar och profileringar pågår. Tyresö gymnasium arbetar kontinuerligt med att bibehålla och utveckla befintliga företagsarbeten, i första hand rörande APL. Samverkan internationellt inom ramen för Erasmusprojektet har skapat möjlighet för elever på gymnasiet att göra utlandspraktik. Lärare och pedagoger har fått möjlighet att skugga kollegor utomlands.

Samverkan med olika branscher har initierats för att anskaffa adekvata APL-platser. Ett nytt samarbete har inletts med Livtjänst Sverige för elever på vård- och omsorgsprogrammet.

Bredare utbud av yrkesutbildningar på C3L.

Utbudet inför våren 2024 har utökats med elinstallatör och utbildning till hälsocoach. Arbetet gällande planering och dimensionering av yrkesutbildningar fortgår tillsammans med Haninge och Nynäshamn och i Stockholmsregionen, för att uppfylla lagkrav.

Flexibelt och adekvat utbud på C3L.

Under året har förändringar i kursutbud och studieform genomförts. Antalet kursstarter på utbildningar med hög efterfrågan har justerats och studietakten på de olika utbildningarna har anpassats för att följa övriga kommuner och utbildningsanordnare i regionen. Möjligheten att studera utbildningar eller kurser på distans via NTI som alternativ har tydliggjorts internt och för de elever som efterfrågar och har behov av en stor individuell flexibilitet av till exempel studietakt och möjlighet att kombinera med annan utbildning eller arbete.

Utveckling av samarbete med Haninge kommun pågår avseende grundläggande och gymnasiala teoretiska kurser för att utnyttja de ekonomiska resurserna effektivt och samtidigt ge Tyresös medborgare fortsatt möjlighet till fler kursstarter.

Inom ramen för samarbete mellan Storstockholms utbildningsanordnare har vuxenutbildningen ett brett utbud, både inom reguljära utbildningar och inom SFX. Vuxenutbildningen erbjuder undervisning dag och kvällstid. Arbetet med att anpassa utbudet för att möta marknadens behov fortsätter.

Utbildningen är anpassad till arbetsmarknadens krav och behov.

Arbetet med att anpassa utbildningarnas innehåll utifrån arbetsmarknadens krav och behov är under ständig utveckling. Regionala planeringsunderlagen från Skolverket ger en vägledning om arbetsmarknadens behov och efterfrågan, vilket ligger till grund för utveckling av kursutbud. Genom samverkan med olika företag som erbjuder APL-platser diskuteras företagens krav och behov, vilket leder till anpassningar av utbildningarnas kursinnehåll.

Sysselsättning:

Minska antalet långtidsarbetslösa

Trots vikande konjunktur gick arbetsmarknaden starkt första halvan av 2023. Under hösten försvagades ekonomin ytterligare och efterfrågan på arbetskraft dämpades. Arbetslösheten ökade och antalet lediga jobb på Arbetsförmedlingen minskade. Detta till följd av hög inflation och stigande räntor. För Tyresös del steg arbetslösheten från 4,6 procent under sommaren till 5,1 procent i slutet av året, vilket var i linje med utvecklingen i övriga länet. Den ökande arbetslösheten syntes tydligast i storstadsregionerna där den privata tjänstesektorn är stor. Tyresö fortsatte dock att utmärka sig med lägre arbetslöshet än i såväl riket som i Stockholms län.

Centrum för arbete och integration (CAI) jobbar aktivt tillsammans med enheten för ekonomiskt bistånd och andra enheter för att gemensamt hitta en bra planering för individer som står längre från arbetsmarknaden. Inom enheten för ekonomiskt bistånd har det under året funnits 160 hushåll med orsakskod ”arbetslös ingen ersättning”, dessa klienter har inte rätt till sjukpenning eller aktivitetsstöd via Arbetsförmedlingen. CAI har tillsammans med enheten ekonomiskt bistånd kartlagt och hittat strategier för att alla dessa individer ska ha en planering. CAI har startat Jobbtsteget, en aktivitet som syftar till att öka kraven på att personerna aktivt söker jobb och följer den planering som ekonomiskt bistånd satt upp.

Antalet som varit arbetslösa mer än 24 månader har minskat något. Målgruppen har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden behöver mer stöd av andra myndigheter. Vården, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ställer högre krav som individerna har svårt att leva upp till. För att få till samordning kring individen har kommunen case managers. De hjälper individen att få kontakt med vården eller att komma igång med boendestöd. Målgruppen behöver ett omfattande stöd som tar tid. CAI använder metoden supported employment som syftar till att hitta individanpassade lösningar där handläggaren finns med i hela processen från start till slut. Men även ge stöd efter det att personen fått jobb för att se till att det blir en hållbar lösning.

Centrum för arbetet och integration har ökat antalet skyddade anställningar för att fler som står långt från arbetsmarknaden ska komma vidare till arbete. Enheten har tillsammans med ledartröjorna tagit fram en form av paketlösning för att fler ska få komma ut i en anställning i kommunen. I paketet ingår såväl stöd till den enskilde, stöd till arbetsplatsen samt finansiering av insatsen. Inom enheten finns en grupp som arbetar mot arbetsgivarna, dessa har medverkat till att ta fram en process för att fler verksamheter och enheter i kommunen ska ta emot arbetslösa kommuninvånare. Enhetens arbetsgivargrupp har över tid arbetat upp ett bra nätverk med arbetsgivare i kommunen och utanför.

Minska kostnaderna för ekonomiskt bistånd

Kostnaden för ekonomiskt bistånd har minskat jämfört med föregående år. Detta beror på en förbättrad arbetsmarknad men även förändrade arbetsätt har påverkat utfallet.

	<i>Ekonomiskt bistånd, kr</i>	<i>Ekonomiskt bistånd till flyktinghushåll kr</i>	<i>Totalt utbetalt ekonomiskt bistånd kr</i>
2022	27 809 000	5 695 000	33 504 000
2023	24 063 000	5 036 000	29 099 000

För att förhindra att personer som inte har rätt till bistånd, får försörjningsstöd, görs en grundlig utredning redan vid första kontakten med enheten för ekonomiskt bistånd. Av den anledningen har mottagningsfunktionen förstärkts med en tjänst. Det upprättas individuella handlingsplaner som tydliggör förutsättningarna för att få ekonomiskt bistånd samt vilket stöd personen kan förvänta sig.

Samverkan mellan enheten för ekonomiskt bistånd och Centrum för arbete och integration sker både strategiskt och operativt. Enhetschefer och gruppleddare träffas kontinuerligt för att hitta gemensamma aktiviteter och insatser för att effektivisera processer så att fler kommer vidare till egen försörjning. Även socialsekreterarna och vägledarna träffas varje månad för att följa upp deltagare/klienter och se till att en gemensam handlingsplan för individen finns.

Färre barn lever i familjer med ekonomiskt bistånd

Antalet barn i hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat under perioden. I januari levde 118 barn i familjer med ekonomiskt bistånd och i november fanns 83 barn i hushållen. Barnfamiljer erbjuds stöd och hjälp i ett tidigt skede. Förvaltningen arbetar aktivt tillsammans för att dessa hushåll ska få insatser och aktiviteter. Resursenheten har startat flera förebyggande aktiviteter för att ge stöd till familjer, ett viktigt led i att

hushållen blir självförsörjande då det är svårt att komma ut i arbete om du har en problematisk hemsituation.

En omfattande kartläggning av de vuxna personer som haft försörjningsstöd längre än tio månader pågår. Syftet är att bedöma vilka personer som har arbetsförmåga och vilka som saknar arbetsförmåga och därför snarare behöver stöd för att till exempel ansöka om sjukersättning. Antalet hushåll med långvarigt ekonomiskt bistånd har minskat från 208 i början av året till 170 i december.

Då kommunen är den största arbetsgivaren i Tyresö är vår egen förmåga att ta emot personer som står längre från arbetsmarknaden en viktig del i att öka sysselsättningen. Det har tidigare funnits ett motstånd mot att ta emot personer från kommunens arbetsmarknadsenhet men vi ser nu en ökad vilja att ta emot dessa personer. Ett tecken på detta är att det sprids goda exempel från verksamheter som tagit emot praktikanter. Den ökade viljan att ta emot personer som behöver stöd visar sig också genom att antalet erbjudna feriejobb aldrig varit stor. I år fick 300 ungdomar feriejobb.

5 Målområde: Hållbar ekonomi – kostnadseffektiv, balanserad och cirkulär

5.1 Politiskt uppdrag:

Bostadsbyggandet ska gå hand i hand med det som följer i takt med ett växande Tyresö, så som en utbyggd transportinfrastruktur, vägar, cykelbanor, kollektivtrafik, skolor, förskolor, särskilda boenden och kultur och idrottsanläggningar. Utgångspunkten ska vara att bidra till ett hållbart klimat och hållbara städer.

5.1.1 Uppföljning – grönt projektsammanställning.

Prioritering av uppdrag och projekt har arbetats vidare och färdigställs under året.

Inom ramen för trafikstrategin har under året utredningar av olika trafiksäkerhets- och cykelåtgärder i enlighet med kommunens trafiksäkerhetsplan och cykelplan gjorts och ett beslut om samlad investeringsbudget för denna typ av åtgärder har tagits. Det har också gjorts en fördjupad utredning och planering tillsammans med Trafikförvaltningen för tre framtida expressbusslinjer, liksom bytespunkt Gullmarsplan och spår till Tyresö, för att säkerställa den långsiktigt hållbara kollektivtrafikutvecklingen.

Beläggingsstudie för kommunhusparkeringen är genomförd och trafikanalyser pågår. Nya gator och gång- och cykelvägar är färdigställda eller under produktion i bland annat Bäverbäcken och östra Tyresö.

För att säkra dricksvatten och sanitets tjänster har VA-enheten under 2023 tagit fram en VA-plan som ska fungera som ett stöd för VA-verksamheten i deras fortsatta arbete med att säkra VA-anläggningen över tid.

Under 2023 har man uppnått mål för förnyelse av ledningarna vilket inneburit att ca 405 meter vattenledningar, 230 meter spillvattenledning och 305 meter dagvattenledningar förnyats.

VA-enheten har tillsammans med Stockholm vatten och branschorganisationen Svenskt vatten genomfört informationskampanjer om hur vi ska spara och använda vatten på ett resurseffektivt sätt. Vattenförbrukningen i kommunens fastigheter har minskat med 3,7% under året, där den största minskningen var i skolfastigheter.

På östra Tyresö har vi färdigställt omvandlingsområdet Raksta etapp 8, vilket innebär att hushållen där ansluts till kommunala VA-systemet och belastningen på grundvatten och intilliggande recipienter minskas.

Under året har fokus på hållbart byggande ökat, genom klimatsmarta materialval, mer återbruk och hur byggnader ska kunna nyttjas och återbrukas i framtiden. I avtalen för om- och nybyggnation av Kumla skola respektive Njupkärr skola ingår att i så stor utsträckning som möjligt återbruka befintligt material som exempelvis tegel och limträbalkar. I upphandlingen av ett nytt kommunhus som pågått under året har kommunen valt upphandlingsformen konkurrenspräglad dialog för att komma fram till innovativa lösningar.

Kommunen arbetar sedan några år löpande med att friställa särskilt skyddsvärda ekar. Under året har två områden i Barnsjöskogen gällrats för att säkerställa ekarnas långsiktiga överlevnad, såväl som för alla de värdefulla och hotade arter som lever på ekarna.

Ett LOVA-projekt om mångfunktionella våtmarker har fortskridit under året. Rapporten levererades i början av året och ett par områden har valts ut för enklare åtgärder i form av höjning av vattennivån och ytterligare ett område har pekats ut för en fördjupad förstudie nästa år.

Efter sommaren infördes en ny separat insamling av invasiva växtdelar på kretsloppscentralen så att de kan tas om hand på ett sätt som motverkar spridningen av invasiva arter.

5.2 Politiskt uppdrag:

Tyresö kommuns klimatarbete ska fortsätta i enlighet med klimatplanen och trafikstrategin. Arbetet med att inrätta naturreservat Barnsjön fortgår och ska slutföras under mandatperioden. Samtliga kommunens verksamheter ska ha en fullgod källsortering i sina lokaler. Arbetet ska fortsätta för förbättrad kvalitet i Drevviken och Öringesjön. Tyresöån ska på sikt få ett fritt flöde med fria vandringsvägar för fisk.

5.2.1 Uppföljning – gult

Under året har det tagits tydliga kliv framåt och verksamheten har i huvudsak uppnått de delmål man satt för 2023 men det kvarstår mycket arbete för att nå de långsiktiga målen.

Arbete med implementering av klimatplanen i kommunen fortgår. Under året har fokus varit att få hela kommunorganisationen att vara medvetna om planen och hur

verksamheterna kan bidra till måluppfyllelse. Att påverka transporter, den största utsläppskällan i kommunen, kan alla verksamheter bidra till.

Klimatplanen har integrerats mer än tidigare i den dagliga verksamheten.

Omställningstakten har ökat under året och behöver fortsätta att öka. Att hålla en hög omställningstakt samtidigt som det ekonomiska läget kräver effektiviseringar är en väldigt stor utmaning. Exempel på aktiviteter är att verksamheten nyttjar massor från Strandallén i andra projekt för att minska transportbehov, i Njupkärrs skola analyseras återbruk, projektet har ett samarbete med IVL om klimatberäkningar, träd flyttas inom projekt osv. Andra exempel på åtgärder under perioden är framtagande av klimatkalkyl vid byggnation och arbete med förbättrad laddinfrastruktur för elfordon med färdiginstallerade laddstolpar vid Strand. Kommuninterna reseriktlinjer tas fram för att ställa om till fossilfritt resande. Möjlighet för solceller på kommunens byggnader ses också över.

Arbetet med källsortering i kommunens fastigheter har kommit vidare och implementeras stegvis. Efter samordnad genomlysning har antalet planerade nya miljöhus kunnat minska vilket i sig medför minskad materialåtgång utan att försämra möjligheten för källsorteringen. För att nå målsättningen behöver organisationen i stort öka verkställighetstakten.

Fosforfällning i Drevviken påbörjades under 2022 och har fortsatt under 2023. Fällningsarbete kommer att fortgå något längre än planerat och slutföras under 2024. Provtagning samordnas och genomförs i Tyresöans regi. Insatserna har fått synbara effekter på bland annat siktdjupet i sjön.

Flerårigt provtagningsprogram löper på för Öringesjön. Analys av provtagningsarna planeras framöver för att utvecklingen av sjöns kvalitet. En vattenstrateg har anställts och som tar över analyser och planer för åtgärder.

Arbetet med naturliga vandringsvägar i Wättingeströmmen, del av Fritt fram Tyresöan, fortlöper. Det finns utmaningar med att kombinera åtgärder för vattenreglering med den känsliga kulturhistoriska miljön på platsen. Det finns en intressekonflikt mellan kulturmiljö och fria vandringsvägar, den bästa lösningen för vandringsvägarna är inte den bästa för bevarandet av kulturmiljön och då krävs svåra avvägningar.

Kommunen har också fortsatt projektering av solcellsanläggningar på såväl befintliga byggnader som inom nybyggnation. Kommunen har fortsatt energieffektiviseringsarbetet i de kommunala fastigheterna. Under 2022 minskade energiförbrukningen (kWh/m²) med 5,5 procent men 2023 ökade den med 1,4 procent på grund av att Fornuddens skola används fullt igen som evakueringskola samt att nya ridhuset tagits i full drift. Målet från 2020 är att minska med i genomsnitt 1% per år och det målet är fortfarande uppnått.

Albybron färdigställdes och invigdes under 2023, bron utgör en vacker nordlig entré till Tyresta Nationalpark från Alby, och stärker kopplingarna mellan områdena.

5.3 Politiskt uppdrag:

Kommunen ska ha förmågan att anpassa verksamheten till förändrade förutsättningar med bibehållen leveransförmåga, kvalitet och god arbetsmiljö. Arbetet med att effektivisera central förvaltning ska fortsätta för att säkerställa resurser till verksamheterna närmast invånarna.

5.3.1 Uppföljning – grönt

Det finns en framtagen plan och process för en systematisk uppföljning som utifrån en samlad analys ger förutsättning till strategisk förflyttning. I arbetet som pågår används kommungemensamma principer kring planering och uppföljning. Ett resultat av detta är bland annat en förändrad behovs och omvärldsanalys som utgår från kommunen som helhet. Utveckling pågår för att ytterligare förbättra den systematiska uppföljningen som grundar sig på faktiskt utfall och lärande. Ett av resultaten är ett kommunplansförslag 2024 som tagit avstamp i årsredovisning 2022, prognos 2023 och omvärlds och behovsanalys 2024. Planering och uppföljning kommande år baseras på motsvarande arbetssätt. Detta ger förutsättningar för att anpassa verksamheten utifrån förändrade förutsättningar med bibehållen leveransförmåga, kvalitet och god arbetsmiljö nu och i framtiden. Arbetet med de kommungemensamma områdena har startats upp och effektmålen som identifierats kommer att analyseras och utvecklas ur ett ekonomiskt perspektiv. Arbetet med att använda kolada för att analysera nettokostnadsutvecklingen är planerad under kommande år.